

Előfizetési díj:

Egészévre 4 ft., Félévre
2 ft., Negyedévre 1 ft.

Hirdetmények:

3 hasábos petitsor egyszer
9 kr., többszöri hirtetésnél 7 kr., Bélyegdíj
30 kr.

Nyilttér petitsora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“ és a „Zalaegerszegi ügyvédi kamara“ hivatalos közlönye.
Megjelenik minden vasárnap.

A lap
szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.
Bérmertlen leveleket
csak ismert kezektől fo-
gadunk el.
Kéziratokat nem küldünk
vissza.

Néptanítóinkhoz

a faiskolák felállítására és kezelése tárgyában.

A kedvező tavaszi idő beálltával a gyümölcsfa iskolákban a munkálatok megkezdődnek.

A megyei szabályrendelet szerint a folyó évi tavaszi iskolát minden község köteleztetik gyümölcsfa iskolát állítani, s azt szakszerű kezeléssel tartani. — A mely község ezt tenni elmulasztja, hatóságilag fog reá szoríttatni, a mulasztó előjárók pedig bírsággal büntetettek.

A községi faiskolákat kezelni, tanítványait a gyümölcsfa tenyésztésben oktarni: az illető néptanítóknak kötelessége. — Amely községben több tanító van, a községi képviselő testület jelöli ki a faiskola kezelőjét, aki egyúttal az ifjúságot e téren oktatja.

A községi faiskolák felállítására és kezelése iránt alkotott megyei szabályrendelet a m. miniszterium megerősítésével még ugyan vissza nem érkezett, tehát az még kötelezőnek nem mondható, de a megerősítés és fogantatás végeti visszaküldés minden nap bekövetkezik; azon felül a tavaszi kedvező napokkal megérkezik a községi faiskolák ellenőrzésére kinevezett miniszteri biztos, ki minden egyes község faiskoláját megvizsgálja, a tanítóknak szorgalmát, buzgóságát figyelembe venni fogja.

Néptanítóink tehát válságos pillanat előtt állanak; a földmívelési és közoktatási miniszterek saját megbízottjuknak a helyszínén szerzett tapasztaláson alapult jelentéséből fognak körülményes értesülést szerezni minden egyes néptanítóról.

Ugy hiszem, felesleges jeleznem azt, mennyire kívánatos reakció nézve az, hogy ezen értesülés kedvező legyen. De arról is megvagyok győződve, hogy minden önértékes néptanító sietni fog a megyei szabályrendeletnek minél előbb eleget tenni, s nem várja be azon időszakot, midőn a hatóság reá kényszeríti. — Ez annyira lealázó lenne, hogy hitem szerint — ki ilyennek kitenne magát, arról méltán lehetne hinni, hogy hiányzik nála azon nemes ambíció,

„Zalamegye“ tárcája.

Hamvazó szerdán.

— Bójtai elmélkedés —
Irtta: Dr. Jenyay Géza.

No már Nagysádkám, ez egy kissé még is csak sok volt. Most ugyan nem szidhatjuk a napot, hogy rövid farsangot szabott.

Hatvanhárom napig nyögni a legnagyobb despota: Carneval herceg uralma alatt, a soknál is több!

Hiába rázza bájos fejcsékéjét! — Én az idén rettentően bele untam a farsangba, bálba, hol a szédítő tánc a szív felé hajtja a könnyű vért.

A csillárok fénye, az andalító zene, az illatos, útkasztó lég, a pompa, a fény, mely egy „ezer éjszaka-kába“ képes varázsolni az álmodozót, ram nézve már rég elvesztették varázsukat. A tűnőfény nem vakít el többé!

Nálam már a számító ész uralkodik a szív fölött. Nem izgat, nem csalogat a farsang mámorító zaja s legtelegebb csak néha néha — úgy félig ébren, félig álomban — el-el merengek ifjúságom arany napjain, csak akkor ujulnak fel lelkemben — mint egy régi álom — a kedves emlékek s az édes elszibbadozás mámorában újra fel-fel tűnnek képzetemben a mult ragyogó álomképei s mintegy rég elfeledett dallam, újra felzeneg lelkemben a szédítő keringők trillája, egy chaossá olvadva össze a tüzes csárdások szikráival. — De ma, — úgy érzem, — hogy a valóságban ma már nincs számomra ragyogó napfény, viruló tavasz, nyíló virág, édes szerelem!

— Mosolyog ugye-e bár? Értsem! — Azt akarja mondani, hogy nem vagyok már fiatal. Igaza van! Megtörve bár; de — fogya nem, tizenöt hosszú robotoltam végig. — Tizenöt hosszú esztendő óta kalauzolom az eladó leányokat a bál terem

mi a terhes tanítói pályán a kötelesség buzgó teljesítésének érzetében leli legszebb, — igen gyakran — egyedüli jutalmát. —

Szomorú dolognak tartanám, ha csak egyetlen néptanítónkról feltehetném azt, hogy a gyümölcstermelés nemzetgazdasági fontossága felől őt kapacitálni szükséges. Be kellett látniok azt már régen, ha másból nem, számosabb ügybuzgó társainknak e téren kifejtett dicséretes és sikeres működéséből; be kellett látniok azon mélyen szomorító tapasztalásból, hogy megyénknek a gyümölcstermesztésre minden tekintetben kedvező talaja és viszonya dacára, évenként a sokkal mostohább éghajlatu Stejerország lát el bennünket gyümölcsessel, s népünk naponként fizeti a Stejer szorgalomnak saját éhletlensége adóját. —

Néptanítói karunkat tehát sérténem, ha irányukban szükségesnek vélném a gyümölcstermesztésnek fontosságát, hasznát, nemzetgazdasági jelentőségét fejtegetni; ha feltenném felőlök, hogy csak kényszerítés folytán fogják teljesíteni hivatásuk egyik legfontosabb ágát; — felteszem, sőt több községről határozottan tudom, miszerint faiskola felállítására végezt a tanító minden kitértetést elkövetett, de a népnek, vagy előjáróknak közömbösségén buzgósága megtört.

Itt az idő, midőn a megyehatóság kényszerítő támogatását igénybe vehetik, s ennek erejével a gyümölcsfa iskola minden községben létesülni fog. —

Magyánk néptanítóhoz irányzott felszólalásom főcélja az, hogy hosszas tapasztalásom folytán némi gyakorlati irányt nyújtsak azoknak, kik e téren még nem foglalkoztak. —

Okuljunk azon tapasztalaton, miszerint ott, hol a gyümölcstermelés annyira emelkedett, hogy a gyümölcs kiviteli cikket képez: a termelés csak néhány oly fajra szorítkozik, mely a helyi viszonyok mellett, de a vásárló közönség igényeinek is megfelelőleg a legnagyobb haszonnal termelhető. Így az erdélyi részekben a Pónyik, Batul, Sikulai, Slávoniban a Szercsika, Stejerben a Masáncki.

sima parquettjén, hol az égő szemek vívják boldog csatáikat. Tizenöt éve vezetem a szende „bach fishákét“ az első s azután — ki tudja — még hányadik bálba. — Tizenöt hosszú esztendeje forgatom őket, arcom verejtékével, addig addig, míg bele nem táncolnak a — házasságba.

Csuda-e hát, ha ily sok vizzály és ennyi balszerencse után, végre elérkezett az az idő is, midőn, mint valami szárnya szeptett kőszáli sas, elpillede, kitértet, kimerülten hintem bűnös fejemre a hamut.

Tisztelt hölgykoszorú! Sajnálattal kell kijelentem — habár excommunicálnak is, — hogy én már agyon farsangoltam magamat.

Tessék, itt vannak bizonyítékul elviselt frakkom, ez az internationalis ruha darab, mely — mint a finom emberek symboluma, hosszú évek során át fedte deli, bálí természetet s mely a sok puderos fejcsékétől ma már teljesen — megöszült. Itt van törődött testű, nyugdíjképes klakkom s ez az agyontiport, régi hű lakótopán, melynek fénye hajdanában vetekedett az égő szemek tüzeivel.

Vagy, ha mind még nem elég, itt vannak kitértet, megdermedt karjaim, melyekkel tizenöt esztendőn át öleltem, karoltam, a darázs — és nem darázs termeteket, hordtam a fagyaltot, limonádét, narancsot, cukkeddit, tartottam, cepeltem a hosszú, méltóságteljes uszályokat. Vagy, ha még ez sem elég, itt vannak, táncfőlt megbénult lábaim. A sok waltzer, dreischritt, zepperli, soupeé csárdás valóságos tönkre silányított szegényeket.

S ha még csak a tánc lett volna! — Hanem hát hozzá még az a sok lótas-futás, mi a táncos-pálya rögös mezéjén előadja magát.

A cigányok rágyujtanak a négyes nyitányára. A párok sorakozni kezdenek. Nagy kényesen, diadalmas arecal, mint valami hadsereg felett szemlét tartó tábornok, még egyszer végig libbeg a sorok között és — utoljára kislül, hogy Kricsi páratlan boldogságtól megit-

Aki tehát azt kívánja, hogy gyümölcse kelendő legyen és állandó piacot birjon, különösen a messzebbre szállítható őszi és téli gyümölcsnél lehetőleg minél kevesebb fajra szorítkozzék, hogy vásárlóit ugyanazon fajjal, és pedig kellő mennyiségben láthassa el. — Népebb városaink szomszédságában, különösen pedig a balaton-füredi, keszthelyi, hévízi fűrészek vidékén nagyon előnyösen tenyészthető a nyári gyümölcs. De szakszerű aszalás mellett ez nagyobb hasznot is hoz a termelőnek.

Előre bocsátva azt, miszerint oly számos és kitünő jelességű gyümölcsfajunk van, hogy a választás igen nehéz, magam is bírok pár száz fajta ajánlatommal szorítkozni fogok azon fajokra, melyek megyénkben saját hosszas tapasztalásom után legtöbb haszonnal tenyészthetőnek bizonyultak; melyeknek fája nem kényes, talajban, helyzetben épen nem válogatós, jó termő, gyümölcse nagy, alakja, színezete ajánló, minősége jó, vagy éppen kitünő; szóval, melyek világ piaci cikket képeznek, kapósak és jól fiztetettek.

Balaton-Füred, Keszthely és Hévíz vidékén már is nagy haszonnal tenyészteszik és nagy kelendőségnek örvend a cseresnye, meggy, kajszli, nyári körte, a korábban érő őszi barack, de a cseresnyéből, körteből oly fajok kerülnek a piacra, melyek a füredi vendégek igényeit ki nem elégítik. A füredi spanyol meggy híres, ahhoz tehát a korai királyi kesernyét ajánlom (frühe königliche amavelle), mely legkorábbi érésnél, bő termésnél fogva haszonnal tenyészthető. — cseresnyéből Wölffel korai fekete májusi cseresnyéjét és a Skublies Károly-féle tarka hólyagost. —

Azonban a cseresnyénél nem szabad felednünk, hogy a vasuti közlekedés gyorsasága folytán az messzebb vidékre is szállítható, s ily értékesítés mellett a fáradságot megjutalmazza. Távollab szállításra legalkalmasabbak azon kemény husu cseresnyék, melyek törődés nélkül állják ki a hosszabb utat is. — Ilyenek a Lauer-mann szívcseserényje, a szép molnárné

tasulva, boldog páratlanságban imádja Tinikéjét ott a diszes linia végén.

— Vis à vis kerestetik! — hangzik tel egyszerre a vész kiáltás s a vortánzeri lábak laufschriftben rohannak a terem egyik zugából a másikba.

— Edes doctor ur! — szólal meg egy terebélyes delnő, éppen mikor javában udvarolsz a legszebb menyecskének, — leányom az étteremben felede fächerjét, nem lenne szíves . . .

— Ezer örömmel Nagysád!

Iluska idegesen csapkodja táncfőlt kipirult orcás kája felé structollas legezójét.

— Talán nem jól érzi magát szép Nagysád?

— Roppant fáradt vagyok! — De — maga udvarias ember, ugye hoz nekem egy pohár limonádét?

— Ezer örömmel Nagysád!

— Kedves öcsém! Csak egy szóra! — Hozza ki kérem feleségem bundáját a garderooból. A numerát ugyan elvesztettük; de azért könnyen ráakad. Harminchetes volt a száma. —

És, ez így megy egyik farsangon, egyik bálban egy, mint a másikban. A különbség legfeljebb csak az, hogy ma Milikének lovagolsz limonádéért a cukrászdába, Tinike fächerjére pedig razziaát tartasz az étteremben, máskor meg Milike veszi el a legezójét és Tinike iszik limonádét.

Azaz, — mit is beszélek össze-vissza. Legyünk igazságosak. Bál és bál között is van különbség, még pedig nagy.

Vagy hát, nem volt-e már nekem is olyan farsangom, melynek egyetlen egy éjszakája többet ért Carneval herceg ezredéves uralmánál?

Ott ültünk a terem egyik félreeső helyén, kábitó illatu, óriás levelű tropikus virágok sátrában. Az apró fehér kacsók melegen szoríták meg a kezemet s dadogó szavaimra a piros ajkáról suttogó hangon reppent el a boldogító „igen.“

s a legnagyobb fekete ropogós. Ezen fajok szépség, nagyság és minőség tekintetében is első rendűek. Nyári körték közül az arany körte. (Ducaten birne), zöld és piros salzburgi, nyári tuskörte (Sommerdorn), szép és jó, (Belle et Bonne), Noirchain, Vilmos körte, (Bon cretien William) Robine.

A kajszira névze azon sajnos tapasztalásom van, miszerint az importált jeles fajok climánkat ki nem állják, egy zordon tél mindannyit tönkre teszi. Az 1880-ki tél után nálam mind elpusztult, megmaradt egyedül a magyar kajszai, melynek fái semmit sem szenvedtek.

Visszatérve a körte fajokra, a korai őszi- ből ajánlom a Capiaumont, Napoleon, Diel, Clairgeau, Pisztráng, I. Sándor orosz cár (Bose kobakja) vajkörtéket; téli- ből: Hollandi, Keweron páratlan, és Dussárd Bergamottet; Ferdinánd korona örökös, Simon Bouwier, Wölfl husvéti körtéjét, zöld és csikó mint (St. Germain), Wölfl télkirályné, Colmar mamát és Chaumonteli vadmacot (Bezy de Chaumontel)

Almák közül a nyáriak a velük egy időben érő nemesebb gyümölcsfélék miatt nagyobb kelendőségre nem örvendhetnek, ajánlható egyedül a nyári boralma (Sommer Weinling), mely szépségénél, nagyságánál fogva piaci és konyhai gyümölcs, de roppanós hús, savanykós édeses bő leve kellemes élvezetűvé is teszi. A téli alma fajokból legtöbb haszonnal tenyészt- hetőknek tapasztaltam téli arany Pármént, nagy angol Reinettet, (Weiber Reinette, Canada R. Pariser R. Antillische weisse R. Calvillartige R.), nagy francia kormos R., gyöngy R., csikos virág Calvill. (szép nagy, rendkívül termékeny), Török Bálint (türkischer Weinling), arany szerecsen (Gold- mohr, holländische gold R., prágai Reinette).

Az arany szerecsen almafajnak létezését több jeles pomologusunk kétségbe vonta, azt Parker Peppinjének nevezte.

Ezen almafajt bírom öreg Wölfl községi szakavatott gyümölcsésztől, goldmohr, holländ. goldreinette név alatt; pedig 40 éves tapaszta- lásom alapján mondhatom, Kőszegen az öreg Wölfl, Bátorkesziben Kováts József elnevezésé- ben tévedést soha sem tapasztaltam. — Wölfl fájának gyümölcse lapos, közép nagyságú, egé- szen fahéj színnel; minősége kitűnő, érés ideje december—május. Ugyan goldmohr név alatt van 40 éves fám Skublics Károly világhírű pomologusunk gyűjteményéből, — de van Klau- zál rohonczy gyűjteményéből is. — E két fának gyümölcse tökéletesen egyenlő, van közöttük egészen fahéjas, de van tiszta zöld is. — Egy része lapos, több hegyes kup alakú. — Érés ideje, ize teljesen egyez Wölfl goldmohrjával.

Ezen almafajt kezdik Parker peppinjének nevezni, melyet én mind alakjára, mind ízére és színére nézve amattól elütőnek ismerem, de azt határozottan, több rendbeli gyümölcs kiállít- ásunk megfigyelése után mondhatom, hogy a

A reménységnek röpke sugára világítá be kedé- lyem sötét éjszakáját, lelkem égő szerelemtől álmódott s azt hittem, hogy ez az esdve kért kis szavacska örökre kivézelel a bálterem tündér világából, azt hit- tem, hogy az édes örömök rózsáját most már leszakít- hatom én is.

És mégis!... Mégis tegnap *jubiláltam* a tizenötö- dik farsangot, még pedig méltóan. Jártam a soupeé csárdást egész a rogyásig!

Hanem az igaz, hogy ma azután olyan katzen jammerom van, milyen még soha sem volt tizenöt hosszú esztendő alatt. — Itt a második különbség bál és bál között érte a — *következményeket*.

— És az egyformaság? kérdi szép Nagysád — óh, erre is nagyon könnyű a válasz.

Az egyformaság a tettetésben áll. Csillogva, fényesen lépünk a bálterem sima par- quettjére, hol a remény, félelem, irigység, csudalát és guny egy perc alatt támad fel a lélekben. Édes mosoly palástolja a köznapi bajokat s bár szívünk sajnó, a vidámság derűjével szemünkben lejtjük a négyest s re- pülünk a szédítő galoppban.

Az otthon szémbeskedő asszonyka itt a világ szemé előtt csupa figyelem, csupa édesség, a zsörtölődő papa, ki csak *kötelességből* báloz — s megborzad a háta a farsangnak még csak hallatára is, a csillárok fényé- nél mosolygó arcot vág a dologhoz, a durcás, makrancos leány itt a bálteremben kedves, szeretetre méltó, csupa engedelmesség s a figyelmetlen, higvelejtű ifjanc sima előékeny, kedvtelve sítkérez a szellemesség verő fé- nyében és — *nem táncol!*

Sokszor gondolkoztam már azon, hogy miért kell az emberiségnek éppen vizkeresztől hamvazó szerdái- g mulatni? Azt mondják, mert a kalendáriumban ekkor van a farsang. — Igaz! hanem hát, már most arra is tessék meglelni, hogy minek akkor a bál, minek a farsang, ha táncolni nem szeretünk és minek jönnek azok a bálba, kik nem táncolnak?

prágai Reinette név alatt elterjedt kitűnő alma faj azonos Skublics Károlytól birt goldmohrom- mal. —

Végül még egyszer arra kérem általam igen tisztelt néptanítóinkat, karolják fel egész hévvel a gyümölcsfatenyésztést; oktassák abban gya- korlatilag tanítványukat; tegyék azokat a fának barátivá, hogy felnöve, mások fának rosz akara- ratu pusztítása helyett inkább ők is fatenyész- tők legyenek; mert ki a fának barátja, az felebarátjának ellensége nem lehet.

Zalamegye tanügye.

Zalamegye tanfelügyelője meggyék népoktatásának 188^{1/2} tanévi állapotáról és történetéről a közigazgatási bizottsá- hoz a következő jelentést terjesztette be:

Tekintetes közigazgatási bizottság!

Van szerencsém Zalamegye népoktatási állapotának az 188^{1/2} tanévet felölelő adatait a tek. közigazgatási bizottság elé terjeszteni.

Ezen adatokkal párhuzamosan igyekszem feltű- netni mindazon intézkedéseket, melyek a gondjaimra bízott tankerület szellemi s anyagi érdekeinek fejlesztése ügyében, a múltgy. vallás- és közoktatásügyi miniszterium, a tek. közg. bizottság és saját hatáskörömben ezen tanévben végrehajtatván — összességükben Zalamegye népoktatásának történetét is visszatükrözik. Ugyanekkor a bennünk kifejezett irányelvek s az általuk elérni vágyott célok nemcsak a történet haladásának, hanem a még szükséges alkotásoknak is hű kifejezést adnak.

I. Egyszerűsített céljából állapítsuk meg legelőbb Zalamegye tanköteleseinek számát.

6—12 évesig volt 22177 fiú, 21678 leány;

13—15 évesig volt 8589 fiú, 6569 leány.

A tankötelesek összes száma 59013.

A tankötelesek közt vallás szerint volt:

róm. kat.	53538;	vagyis az összes tanköteleseknek	90-72 ^{0/0}
gör. kat.	8;	"	0.013 ^{0/0}
helv. hitv.	1685;	"	2-85 ^{0/0}
ág. hitv.	1147;	"	1-94 ^{0/0}
móz. val.	2635;	"	4-46 ^{0/0}

Nemzetiség szerint az összes tankötelesek közt volt:

magyar	— 45525;	azaz	77-14 ^{0/0}
német	— 592;	"	1-00 ^{0/0}
horvát	— 9766;	"	16-18 ^{0/0}
vend	— 3130;	"	5-68 ^{0/0}

E szerint az összes tankötelesek Zalamegye 359984 lakó- sának 16-49^{0/0}-át képezik.

A nagymélt. vallás- és közokt. miniszteriumnak a tankötelesek szigorú és pontos összeírására vonatkozó 1885. évi 7040 számú rendelete érdemében, Zalamegye közigazgatási bizottsága felhívta a megye összes községi előljáróságait, hogy az 1868. évi XXXVIII. t. c. első fejezetében tanköteles gyanánt kijelölt 9 korszaltályú gyermekek évenkénti pontos összeírását ezentul annál szigorubbán és pontosabbán teljesítsék, a mennyiben az összes egyházi főhatóságok felhítták és utasították egy- házmegegyék lelkészeit, hogy minden olyan esetben, midőn valamely község előljárósága a tanköteles gyer- mekek összeírásakor, azok születési korának az anya- könyvén alapján történő igazolása iránt iratos vagy szóbeli kérelemmel hozzájuk fordul, a szükséges adato- kat minden további vonakodás nélkül, készségesen szol- gáltassák ki.

Ezen intézkedésről, egyöntetű eljárás céljából az összes érdekelt egyházi főhatóságok érte-ittettek.

II. Ami az iskolázók viszonyait illeti:

Elemi népiskolába járt 20317 fiú, 18477 leány. — Felső nép-, felső leány- és polgári iskolába járt 512 fiú, 105 leány. — Ismétlő iparos és kereskedelmi iskolába járt 5322 fiú, 4252 leány. — Közép iskolába járt 265 fiú. — Magán iskolába járt 26 leány. Vagyis Zalamegye összes tankötelesei közül iskolázott az 188^{1/2} tanévben

Ha jól emlékszem, valami görög bölcs eresztette világgá azt a nagy mondást, hogy: józanul senki sem táncol. Vagyis a tánc nem bölcsesség, ergo: a bölcsék nem táncolnak.

Tessék, vonja ebből szép Nagysád a consequentiát rám, ki tizenöt esztendeje robotolok s ha ugy tetszik, a mai blasirt fiatalságra is egyszersmind.

De különben hagyjuk ezt. A bölcseségből elég volt emnyi.

Most már ugys késő. Carneval hereg kivonult fényes udvarával. Elreppent a partumeok kábitó illat árja. Vége a tündér álmoknak, az altató bájnak s helyette itt a nagybűjt hamuszínű köntösében.

Meghalt a legnagyobb zsarnok. Bebalzsamozva nyugszik az illúsió foszlányok tarkaságában.

Meghalt, egész — a jövő esztendőig s ki tudja, rám nézve nem-e örökre?

— Igen örökre! mert hát a költő is ugy énekel, a farsangról, bálról, hogy:

"A zene hangok s a szív dobbanási
Büvös dalammá összehangzanak,
Nem marad senki érintetlenül, csak
Az agylegények és... és a falak."

— Agylegények! — Amilyen vagyok én is! Hiába, észrevétlenül szármal az idő. Vénülünk! öregszünk!...

Azt mondja Nagysád, hogy: hát házasodjam meg!

— Igaza van. Ah! mennyivel jobban esnék most is egy kis takaros feleség kezéből a korhelyleves, meg a — héring!

— Házasodjam meg? Tehát még az én számomra is volna viruló tavasz, nyíló rózsá, mámorító szerelem?

— Adja hát ide apró tehér kacsóit. — Megnyug- szom ifjuságom eddigi babérjain s legyen e nyugalom- nak díja egy újabb koszorú, rózsákból fonva, felbont- hatlanul az — oltár előtt, de majd csak — a tizen- hatodik farsang után! —

49286 növendék: nem iskolázott 9727 növendék. Isko- lázott tehát az összes tanköteleseknek 83-51^{0/0}-a. — Ezek közül legalább 8 hónapig iskolázott 41644, 8 hónapnál kevesebb ideig 7642.

A tanuláshoz szükséges könyvvel birt 45825; tan- könyvekkel nem birt 3462.

A 12 éves tanulók közül csak olvasni 142, írni és olvasni 5100 tudott.

Az iskolázó tankötelesek vallás és nemzetiség szerint következő arányokat tüntetik fel:

Iskolázott:			
róm. kat.	44361	vagyis a róm. kat.-nak	84-72 ^{0/0}
gör. kath.	7	" a gör. "	87-50 ^{0/0}
helv. hitv.	1542	" a helv. hit. "	91-51 ^{0/0}
ág. hitv.	1021	" az ág. hit. "	89-01 ^{0/0}
móz. vall.	2335	" a móz. vall. "	88-61 ^{0/0}

Az iskolázók között volt:

magyar	38695;	vagyis a magy. tanköteleseknek	84-99 ^{0/0}
német	557;	" német "	95-77 ^{0/0}
horvát	7618;	" horvát "	78-01 ^{0/0}
vend	2416;	" vend "	77-19 ^{0/0}

Nem mulaszthatom el örömmel rámutatni a mind- ennap iskolázók jelentékeny szaporulatára, melynek első rangu okai a *muraközi és vend vidéki iskolázás tercszerű fejlesztésében, a nemzetiségeknek az állami isko- lázás szellemi eredménye által felkeltett bizalmában, a szaporodó állami iskolák együttes hatásában, a magyar vidékek iskolázási csatlakozásainak teljesebb beosztásában, végül az iskolázási mulasztások ellenőrzésének erősebb keresztülvételében keresendők.*

III. A mulasztási napló adatai szerint 850196 fél- napi mulasztás fordult elő; ebből hatóságilag felmente- tett 631386 eset; dorgálással büntetett 214691. A pénzbírság által büntetett esetekből befolyt 149 frt 17 kr. Ezen összegből iskolai könyvtárra fordított 24 frt 19 kr., szegény tanulók segélyezésére 21 frt 31 kr., tan- eszközök beszerzésére 61 frt 40 kr.; iskolai célokra tőkésített 42 frt 20 kr.

Az összes mulasztásokat elkövette 26451 tanköteles, vagyis 1399 tankötellel kevesebb, mint tavál.

A büntetésekkel befolyt összeg 24 frt 92 krral tesz többet, mint a legutolsó tanévben.

Az iskolába járó tankötelesek számának kedvező növekedése dacára — és pedig a szigoruan szervezett mindennapi iskolázásból következetesen fejleszthető *ismétlő iskolázás* érdemében — már hivatalom elfoglalása óta behatóan foglalkoztam egyes vidékek gyakran ismétlődő iskolázási mulasztásainak okaiával.

Midőn nem hagyhattam figyelmen kívül azou aka- dályokat, melyek egyes vidékeknek a létentartást leg- közelebből érintő különös viszonyai és foglalkozásai miatt, a szorgalmi idő egyöntetű beosztását felette meg- megnehezítik: ugyanekkor nem tarthattam megengedhe- tőnek, hogy egyes községek, vidéküknek speciális viszonyai címén, nem csak a szorgalmi idő beosztása, de annak törvényes mennyisége ellen is minduntalan vétsenek. E téren a bajok orvoslását nem buzgalom- ban elszigetelt egyes hatóságoktól reméltem — *de szük- séges, hogy a mulasztások adatait gyűjtő tanító s a mu- tasztásokat büntető községi bíró találjanak összekötő kapcsol- tatókat és ellenőrzést egy lelkes s tevékeny iskolázókban, mely iskolája beléltetésének személyi, dologi s fegyelmi mo- zanatain egyenlő odaadással csügg; következetes erővel pedig legközvetlenebbül fejleszt az iskolázás iránti érzelket, s a példa hatalmával lassanként megszünteti a büntetés gyűlölt alkalmait.*

Felkértem tehát a közigazgatási bizottságot, bírja fel az iskolázókat, hogy az igazolatlan mulasztások ellenőrzésében ezen fontos ügyhöz méltó odaadással s hazafias buzgósággal szerezzék *érvényt gyakorlati tevé- kenységük követelményeinek*. Hogy a tanítók által teljesítendő legpontosabb összeírásnak, a bírák által teljesítendő büntetésnek s ezek hanyagságát megintolt szolgabíráknak követelményeit, úgy kezelés, valamint kivétel tekintetében minden jogosulatlan *mentséget kizáró tisztelességgel* állapítsa meg; a közös legelők dacára kiskorú tanköte- les gyermekeiket legeltetésre és őrzésre felhasználó lel- ketlen s tudatlan szülők ellen pedig alkalmazza teljes szigorral a *mezei rendörügy* erre vonatkozó szabályren- deleteit.

Zalamegye közigazgatási bizottságának ez irány- ban hozott, s már is figyelemre méltó eredménye- ket szült erőlyes végzése, mely e fontos ügynek tel- lősségével az *iskolázás valamennyi közelebbi és távo- labbi hatóságát megterheli* — annál is inkább megfogja teremni áldásos gyümölcsét, mennél alaposabban remé- hető, hogy a még *hiányzó iskolázóknak megalkotása, a meglévőkné szervezése s gyakorlati köteleinek szabá- lyozása* céljából megkeresett egyházi főhatóságok is megteendik saját hatáskörükben mindazt, mi népünk iskola érzékének gondos s következetes fejlesztésére üdvös és szükséges.

IV. Zalamegye összes népoktatási tanintézetének száma 406.

Jelleg szerint: állami 17, községi 74, telekezeti 314, magán 1. —

Fokozatra nézve: elemi iskola 395, polgári iskola 5, felsőbb népiskola 6.

A jelleg és fokozat viszonyaihoz képest:

A) az állami iskolák mind elemiek;

B) a községek közül 64 elemi, 5 polgári iskola, 6 felsőbb népiskola.

C) a telekezetiek közül 254 r. k. elemi, 20 helv. hitv. elemi, 20 ág hitv. elemi, 19 móz. vall. elemi.

Egyéb minőség szerint: vegyes 375, tisztán fiú 17, tisztán leány 14.

Zalamegye népiskolái közül 319 iskola bir 1 tanítóval, 55 iskola bir 2 tanítóval, 8 iskola bir 3 tanítóval, 7 iskola bir 4 tanítóval, 5 iskola bir 5 tanítóval, 5 isk. bir 6 tanítóval, 2 isk. bir 7 tanítóval, 2 isk. bir 8 tanítóval, 1 isk. bir 9 tanítóval, 2 isk. bir 11 tanítóval.

Zalamegye 568 önálló polgári községe közül:

a) 334 községben helyben volt egy vagy több iskola.

b) 188 község pedig iskolázásra volt becsatolva valamely szomszéd községbe.

A népesedési statisztikára vonatkozólag Zala-Egerszeg 1886-ban igen szomorú adatokat nyújt. Ugyanis f. évi január és február hónapban született 26, ezek közül 14 fiú, 12 leány; meghalt 32, ezek közül 18 fiú, 14 leány. Ilyképp az év első két hónapjában a halálozások 23%-kal haladják meg a születéseket.

Színészet. Balog Árpád igazgatósága alatt levő, jól szervezett dráma, vígjáték, népszíni és operette színársulat működését városunkban a Zöldfa vendéglő nagy termében f. hó 4-én kezdette meg Csiky Gergely Sötét pont című hatásos drámájával. — Hiszszük, hogy műpártoló közönségünk a derék társulatot hathatósan fogja támogatni.

A pacsai kath. legény-egylet rövid fennállása dacára február hó 24-én szavazatokkal egybekötött dalestélyt rendezett, melyen Pacsa és vidékének intelligenciája is szép számmal vett részt. A szavazatok és dalok a jelen volt közönséget teljes mértékben kielégítették. A siker kivívásában az érdem első sorban Kontor László ottani kath. kántor tanítót illeti, aki az egyesület megalkotója és társadást nem kimélve működik az egy-letű tagok begyakorlásán. — Az estély, melyet rögtönzött táncmulatság követett, az egyesületnek szép jövődelmet hozott. A nemes célra felülfizetni szívesek valának: Baranyay Odón 4 frt, Kollár János 3 frt 50 kr., Gaál Miklós 1 frt, 50 kr., Illés István 1 frt, Illés Lujza k. a. 1 frt, Marossy János 1 frt, Barabás László (Szent-Péterúr) 2 frt, Boda Gyula (Szent Péterúr) 50 kr., Müller László 50 kr., Sternberg Vilmos 50 kr., Szarka Antal (Z-Szt-Mihály) 1 frt, Unson Lajos 50 kr., Stumpf József 50 kr., Háczy Kálmán (Csabrendek) 1 frt, Vízlendvay Sándor 1 frt, Petrics Lajos 1 frt, Höhn Vilmos (Igrice) 1 frt, Baranyay Béla (Hahóth) 1 frt, Bakó Gyula (F-Rajk) 1 frt, Tóth Pál (Horváth) 1 frt. Ugyancsak a nemes célra adományokat küldöttek: Tolnay Károly (Z-Szt-Mihály) 5 frt, Kozma János (Z-Szt-Mihály) 1 frt, Pécsy Arnold (N-Kapornak) 3 frt, Köller István (A-Rajk) 1 frt, Peternics József 2 frt, Korein Lipót 1 frt, Platsek Miksa 1 frt. A nemes szívű adakozóknak, akik az egyesület alapítóiként gvarapítani kegyesek valának, a dalegyesület a legmélyebb köszönetét nyújtja. — Ugyancsak Pacsán legközelebb *kath. polgári olvasókör* alakult, melynek már is szép számmal vannak tagjai.

A zalabéri unjonnan alakult tüdőoltó egylet f. hó 1-én tartott, fényesen sikerült jótékony célú táncmulatságáról vettük az alábbi értesítést: Tekintetes szerkesztő úr! Csak néhány napja még, míg Zalabér közönsége kebelében az országszerte lépésről lépésre terjedő, humánus intézmény: tüdőoltó egylet, a közönség vagyon védelmére megalakult; csak néhány napja még, hogy a kör haladásával lépestartó nemesen gondolkodik a vesz esetére egy testé alakultak, már is oly nagymérvű pártolás tapasztalható, hogy az egyletünk jövőjére teljes bizossítékul szolgál. E nemes pártfogás legfényesebb nyilatkozata a folyó hó 1-én tartott táncvigalom sikere. Beléptidijakból bevétel volt 67 frt 60 kr., felülfizetés 55 frt 90 kr., összesen 123 frt 50 kr., melyből a 36 frt 03 kr. kiadást levonva, marad az egylet javára 87 frt 47 kr. A jövődelem szaporítására felülfizetésekkel szívesek valának járulni: Guttman László (N-Kanizsa) 10 frt, Klein Lipót (Bécs) 5 frt, Kozáry Aurél 3 frt 80 kr., Schneider Ignác (Batyk) 2 frt, Fekete József 2 frt, Dr. Eichberg József (Szt-Gróth) 2 frt, Schwartz Emanuel 1 frt 90 kr., Mayer Sándor 1 frt 40 kr., Perényi Antal (Szt-Gróth) 1 frt 40 kr., Botfy Péter (Szt-Gróth) 1 frt 20 kr., Popp Béla 1 frt 20 kr., Mayer János 1 frt, Takács József plebános (Pakod) 1 frt, Tulok János (Eudréd) 1 frt, Berger Jenő (Szt-Gróth) 1 frt, özv. Csontos Pálné úrhölgy (Pakod) 1 frt, Keszler Bernát (Batyk) 1 frt, Török Maté 1 frt, Herovits Gyula 1 frt, Geröly Ferenc (Pakod) 80 kr., Kummer Károly (Szepetk) 80 kr., Magyarósi János Tóti 80 kr., Nagl Adolf 70 kr., Nimbsergn Vilmosné urhölgy 70 kr., Nimbsergn Vilmos 40 kr., Günsberger Lőrinc 40 kr., Deutsch Endre 40 kr., Guzmits József (Szt-Gróth) 40 kr., Zsembera János (Baltavár) 40 kr., Csejka Ferenc (Baltavár) 40 kr., Fellner Simon 40 kr., Molnár István (Szepetk) 40 kr., Büchler Samu 40 kr., Veber Henrik 40 kr., Kreiczger Gyula 40 kr., Mayer László 40 kr., Kublin János (Szt-Gróth) 40 kr., Tatarek Károly (Pakod) 20 kr., Günsberger Gyula 20 kr., Huszti Ferenc 20 kr., Grünvald Béla (Zala-Egerszeg) 10 kr., Talabér Antal 10 kr. A szíves megjelentek, úgy a nemes célhoz járult felülfizetők fogadják csecsemő korát érő egyletünk hálás köszönetét azon ószinte kérelmünk kapcsán, hogy nemes célú egyletünket a jövőben is szíves támogatásukban részesíteni kegyeskedjenek. Az egylet nevében a rendezőség.

A magyar lovar-egylet most rendezti a harmadik nagy Kincsem-sorsjátékot 4788 nyereménnyel készpénzben. A főnyeremény 50000 frt, továbbá vannak 10000 frt, 5000 frt stb. forintos nyeremények. — Miután ezen kedvelt sorsjátéknál a nyereménykilátások igen kedvezők, és huzás már a jövő hónapban történik, a Kincsem-sorsjegyek már ma is nagy keresetnek örvendenek.

Közvetlen áruvétel Hamburgból. Aki kávé, theát, rizst, conservált halakat és mindennemű gyarmatárút jutányos áron akar kapni, az *Ethlinger et Co.* régi hírnévként örvendő árukiviteléi cégtől a postai szétküldéssel kapható árukról árjegyzéket szerezni el ne mulassza. A nevezett cég kávé, stb. 5 kilos zsákokban, portomentesen, belföldi vám nélkül, utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett szállít és mind minőségre, mind olcsóságra nézve ajánlhatjuk.

Negyedik korosztály besorozása. A honvédelmi miniszternek valamennyi törvényhatóságához a törvényhozás által már megszavazott idejű ujonc- és póttartaléki jutalékok kiállítására tekintetben kibocsátott rendelete szerint az 1863. évben született hadkötelesekből álló negyedik korosztály úgy az ujonc- és póttartaléki jutalékoknak, valamint a honvédség legkisebb szükségletének fedezésére céljából meggyékben a *tabolca, siemei, kanizsa, pacsai, alsó-lendvai, perlaki és csáktornyai* sorozó járásokban, csupán a honvédség legkisebb kiegészítési szükségletének fedezése végett a *keszthelyi* sorozó járásban hivandó fel.

szítési szükségletének fedezése végett a keszthelyi sorozó járásban hivandó fel.

Angyal csinálás. Juhász Imre vorhotai lakosnál a napokban meghalt egy kis 7 hetes gyermek. Az anya szolgálat s gyermekét születése után idegen kézre bízta, azt gondolván, hogy majd az Isten magához veszi. Ez meg is történt. Azonban ezt csak úgy szó nélkül hagyni nem lehet, mert ugyan ez anyának már ez a negyedik gyermeke. Az első halva született, a második mivel anyatejet nem izlett, mostoha kezek között csak két hétig élt; a harmadik azonban jobb nevelő anyát kapott, s az édes anyja is közel lakott, elment hozzá sokszor és így az anyatej a gyermeket megmentette a haláltól. Ezt a negyediket szintén elvetette magától a lelketlen anya, s az oktan bánásmód s a természetellenes táplálék a sirba vitte. Ezen anya ugyan nem fojtotta meg gyermekét, saját kezével meg sem ölte, de a természetes táplálékot, az anyatejet megvonta tőle; az eredmény az, mintha saját kezével vette volna el a kis gyermek életét, tehát büntetésre méltó. Vas megye egy rendeletet adott ki, mely szerint minden oly szülő, a kinek 7 éven aluli gyermeke orvosi gyógykezelés nélkül hal meg, büntetésre és pénzbírságra ítéltetik. Jó volna meggyékben is ily rendeletet életbe léptetni; mert így jobban meg lehet akadályozni a nagy gyermek halandóságot. N.

A „bellatinczvidéki, takarékpénztár“ f. hó 11-én tartja rendes évi közgyűlést, melyen előterjesztik az 1885. évi üzleti eredményt feltüntető igazgatósági jelentés. A zárszámadás és mérleg felülvizsgálása, úgy a tiszta nyereségnek az igazgatósági indítvány s felügyelő bizottsági jelentés alapján való felosztása. Az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése. — Az alapszabályok 1. 35. 49. 56. 69. 71. 80. 85. 88. 90. 92. 93. 95. 105. 109. 110. 111. §-ainak módosítása. Az igazgató esetleg elnök és két alelnök, egy nyolc igazgatósági tag s a felügyelő bizottság megválasztása. — Az igazgatóság indítványára a könyvelő fizetésének felemelése. Esetleges indítványok. — A beküldött mérleg szerint: *vagyon* váltó tárca 88009 frt 82 kr., kötelező kölcsön 79827 frt 78 kr., folyó számla 36 frt 45 kr., előre fizetett visszszámítási kamat 265 frt 07 kr., kamat hátralék 61 frt 15 kr., előlegezett óvási költség 4 frt 25 kr., intézeti ház 7000 frt, bútor 531 frt 90 kr., kinlevő házbér 10 frt hátralékos részvénytőke 90 frt előre fizetett tűz eleni biztosítás 21 frt 28 kr., pénzkészlet 2050 frt 04 kr., összesen 177907 frt 74 kr. *Teher:* részvénytőke 35000 frt, betét tőkésített kamattal 89150 frt 49 kr., tartalék alap tőkésített kamattal 1422 frt 53 kr., visszszámított váltók 44276 frt 07 kr., előre bevett kamat 2188 frt 92 kr., előre bevett házbér 60 frt, fel nem vett osztalék 45 frt, betét kamatadó 206 frt 51 kr., nyereség 5558 frt 22 kr., összesen 177907 frt 74 kr.

A nagy-kanizsai kereskedelmi és iparbank részvényi társulat hozzánk beküldött 1885. évi mint 18-ik üzleti ávi zárszámadása szerint a mérleg a következő adatokat tünteti fel: *Vagyon:* pénzkészlet 30449 frt 21 kr., váltótárca 225192 frt 63 kr., értékpapírok — és árukra adott előlegek 22910 frt, értékpapírok készlete 7110 frt 23 kr., pénznekem készlete 286 frt 75 kr., szelvények készlete 286 frt 32 kr., szerelvények 580 frt, adósk 11661 frt 03 kr., összesen 298476 frt 17 kr. — *Teher:* részvénytőke 200,000 frt, tartalékalap 9298 frt 51 kr., nyugdíjalap 205 frt 07 kr., betétek 62338 frt 94 kr., átmeneti kamatok 3318 frt 76 kr., hitelezők 15311 frt 07 kr., nyereség egyenleg 8003 frt 82 kr., összesen 298476 frt 14 kr. — A közgyűlési határozat értelmében 1885. évi osztalék fejében 4 frt fizetnek.

Verekedés áldozata. Mészáros Antal liezkői lakos mult év szeptember havában több társával betért a koresmába, hol mulatni kezdtek. A mulatozás közben szóváltásba keveredtek, miből verekedés támadt. Mészáros a verekedés közben egy literes üveggel föbe vágta úgy, hogy az üveg darabjai ennek fejében maradtak. Azóta Mészáros folyton betegeskedett, míg f. évi február hó 28-án reggel meghalt. Az eset a hatósághoz feljelentetvén, Mészáros hullája orvostörvényszéki felboncoltatott. — A tettes gellénházi lakos azonnal le is tartóztatott.

Az olvasókör című szépirodalmi regény folyóirat 7 füzetét megjelent s a *Rejtélyes kéz* című történeti regény folytatását tartalmazza. Egy-egy füzet ára 25 kr. Kapható Kormányos Róza kiadónál (Budapesti stacio u. 30 frt.).

Uj zenemű. Traub B. és Társa könyv- és zenemű kereskedésében Pécsen megjelent az 1886. évi pécsi *orgona csárdás*. Zongorára szerző és nádas Nádasy Kálmánné Jeszenszky Mária öngyűlésének ajánlja Darázs Miska. Ára 80 kr.

Tompa Mihály összes kötetmányaiból vettük a 23—27 füzeteket Mehner Vilmos budapesti előnyösen ismelt könyvkiadó vállalatában. A füzetek a népregeket s az annyira kedvelt virágregéket tartalmazták, végül több jegyzetek vannak a virágregékhez. A pártolásra valóban méltó vállalat egy egy füzet 35. kr. Kaphatók Mehner Vilmos könyvkereskedőnél Budapesten papnövelde utca 8. sz., valamint minden könyvkereskedésben.

Vas Gereben összes munkáiból, melyeket 25 kros, rajzokkal díszített füzetekben ad ki Mehner Vilmos budapesti könyvkiadó, megjelentek a 7—10 füzetek. A 10 füzetben befejezést nyer a jeles író *A régi jó idők* című regénye s megkezdődik *A nagy idők nagy emberek* című magyar korrajz. A költő igen sikerült arcképet rövid életrajzával együtt a második kötet befejeztével veszik a füzetek megrendelői.

Halottkémii jelentés.
Február havában városunk területén meghaltak:
1) Czatlé Erzsébet, 52 éves r. k. hajadon eseléd, szer-
viszívbjaj;
2) Miltner Gizella, 18 éves rk. hajadon, szervi szivbjaj;
3) Schilling Magdolna, 100 éves r. k., ács özvegye,
végegyengülés;
4) Kovács Ádám, 39 éves r. k. csizmadia, tüdőgümőkör;

- 5) Tóth József, 2 éves r. k. béluhurut;
- 6) Tóth Erzsé, 7 hetes r. k. béluhurut;
- 7) Nagy József, 5 hónapos r. k. tüdőlob;
- 8) Szakony György, 79 é. r. k. földm., végegyengülés;
- 9) Czili Zsiga, 1 éves r. k. tüdőlob;
- 10) Lóth Mária, 20 éves r. k. eseléd, viziszonj;
- 11) Geist Antal, 5 hetes r. k. veleszületett gyengeség;
- 12) Pap György, 10 éves r. k. agyburoklob;
- 13) Misik Jánosné, 79 éves r. k. lakatos özv., tüdőlob;
- 14) Farkaspatyi Farkas Dávid, 70 éves r. k. ország-
gyűlési képviselő, végegyengülés;
- 15) Nagy Mariska, 23 éves r. k. hajadon, tüdőgümőkör;
- 16) Salamon Mária, 1 1/2 éves r. k. tüdőlob;
- 17) Hegedüs Mária, 15 éves r. k. hajadon, tüdőgümőkör;
- 18) Németh József, 59 éves rk. takács, gümőkör folytán.

Z. Egerszeg, március 1-én 1886.
Dr. Graner Adolf
v. orvos.

NYILTTÉR.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazon hatóságok, testületek, egyletek és egyesek, akik boldogult férjem **Farkas Dávid** országgyűlési képviselő gyászos elhunytá alkalmával részvétüket nyilvánítani, a ravatalra koszorút küldeni, a gyászmisén és a beszentelésen megjelenni s a megboldogultat örök nyugalmi helyére elkisérni szívesek valának, — fogadják a nyilvánosság útján torró köszönetem nyilvánítását.

Zala Egerszeg, 1886. március 1.
Özv. Farkas Dávidné
szül. Füzik Mária.

Felelős szerkesztő s kiadó-tulajdonos:
UDVARDY IGNÁC.

Kings-oil.

Kings-oil.

Biztonsági salom petroleom.

150 ° F.-nél nem robbanó, veszélymentes, tiszta fehér és feltűnő csillamvilágos fényt árasztó és takarékos világító kőolaj.

Egyedüli gyári raktár:
Rosenthal Ignác és fia
kereskedésükben
ZALA-EGERSZEGEN.

40 éven át kipróbált

Anatherin száj-víz

Dr. POPP J. G. cs. kir. orvostól.
Bécs. I. Bognergasse 2.
Orvosi bizonyítványok:

Prof. OPOLCZER, kiérdemült rector magnificus, professor a cs. kir. klinikán Bécsben, cs. kir. udv. tanácsos stb. Megvizsgáltam az ön Anatherin szájvizét s azt ajánlásra méltónak találtam.

Prof. DRASCHE, a valódi Anatherin szájvizet orvosi gyógyszerstálynál a cs. kir. kórházban kísérletileg alkalmazta, és azt igen célszerű és kiténőnek nyilvánította.

Dr. KAINZBAUER, cs. tanácsos, érdemült professor, én a Popp-féle Anatherin szájvizet betegimnek felette nagy számánál, száj- és fogbetegségeknél rendkívüli jó sikerrel alkalmaztam, miután annak vegytiszta alkotásáról meggyőző győződve.

Még az idült hurutoknál is felettebb jó hatással van a megtámadott száj, torok és gége részének a Popp-féle Anatherin szájvizel való megérintésnek.

Prof. SCHNITZLER a Popp-féle Anatherin szájvizet a száj, nyak és a torok ür betegségeinél, mint szinte a foghús betegségeinél mindenkor a legnagyobb sikerrel alkalmazta.

E kiténő tulajdonságainál fogva mindenütt méltán kiérdemelt elismerésben részesülő Popp-féle fogszerek valódi és friss minőségben

KAPHATÓK: Zala-Egerszegben Kaszter Sándor, Szent-gróthon Botfy Péter, Keszthelyen Braun P., Sümegehen Stamborszky L., Tapolczán Glázer S., Alsó-Lendvén Kiss Béla, Mura-Szombatban Böles Béla, Vasvároft Bertalanfi V., Körömden Boor Béla és Somnenveld örökösének gyógyszerstáiraiban.

77/tkv. 1886.

Árverési hirdetmény.

Az alsó-lendvai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy öv: **Büki Pálné** radamósi lakos végrehajthatónak **Büki Farkas** mint **Büki József örökös** végrehajtást szenvedő elleni 117 frt 50 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyé.

ben az alsó-lendvai kir. járásbírósg területén lévő, Radamos községében fekvő, a radamosi 9. sz. tjkvben A l. 1-9. §. 1. sor sz. a. felvett és 21-éd részben Büki József hagyatékát képező s az adó alapján 329 frtra becsült ingatlan részre az árverést 329 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1886-ik évi április hó 8-ik napján dél előtti 10 órakor Radamos községében a községi bíró házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 32 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. k. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kir. jbróság tkkvi hatósága Alsó-Lendván 1886. évi január hó 8-án.

NÁBRÁ CZKY LAJOS
kir. aljbróság.

Hirdetmény.

Mező Gyula nagy-faludi ispán által közhírré tétetik, miszerint a szent-iváni vasuti állomás mellett Nagy-Faludon egy csinos méhtenyésztő pavilon 30 zírzen-kassal és 20 anyaméhvel szabadkézből minden órán eladandó.

5286 1886.

Arverési hirdetmény.

A tapolezai kir. jbróság mint tkkvi hatóság közhírré teszi, hogy Epstein Vilmos végrehajthatónak Molnár János végrehajtást szenvedő elleni 72 frt. 50 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a z-egerszegi kir. törvényszék a tapolezai kir. jbróság területén lévő s a les-tomaji 38. sz. tjkvben l. 1-11 és 1-2 sz. a. felvett ingatlanoknak Molnár Jánost illető felerészbeni jutalékára és pedig a l. 1-11 sor sz. a. felvett 1/4 urbéri teleknek felére 371 frt. 50 kr., a 1/4 951 hrszámú s hegyvámvaltsággal terhelt szőlő és pinczének felére 201 frt. s a 972 hrszámú s hegyvámvaltsággal terhelt szőlő és pinczének felére 286 frt. ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886 évi április hó 12 napján d. e. 10 órakor a les-tomaji község házában megartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben vagy az 1881. évi 60. t. c. 42 §-ban jelzett ártolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 c. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy 1881 évi 60 t. c. 176 §-ának értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Tapolezán a kir. jbróság mint tkkvi hatóságánál 1885 november 27.

OSZTERHUBER
kir. aljbróság.

Kivonat a hamburgi kávé stb. árjegyzékből.

ETTLINGER & Co. HAMBURGban,

világ postaszékhelyén,
ajánlják ismert legjobb minőségű és legolcsóbb árúkat portomentes szétküldéssel, utánvétellel vagy a pénz előleges beutalásával.

KÁVÉ 5 kilós = 10 vámtontos zsákban, o. é.

Bahia, izletes	5.10
Bio, finom, erős	4.95
Santos, szertelett finom	4.25
Cuba, zöld, erős, izletes	5.25
Mocca-gyöngy, zamatos, erős	5.87
4.10 Java, finom, izletes	5.30
3.90 Gyöngykávé, finom, zöld	6.20
4.65 Plantage, zamatos, finom	6.30
4.85 Menado, igen finom	6.30
Ceylon, kékes zöld, erős	7.20

Tetszészerinti kávégyűjtések bármely értékűből, két fajból 5 kiló. Chinai thea finom dobozban fél kilo -70,-35, 1.15, 1.70, 2.30, 2.85, 3.15 stb. Thea 2 kiló alul a porto miatt 30 kral drágább.

5 liter Maïes, portomentes 5 kilós hortóban 2.05
Hering, hortón kivül 2.60
4.15 Tabla rizs, 5 kilo 1.25
7.50 Perl-Sago, portomentes 1.85

Jamaicai rum portomentes
Caviar, 2 kilo portomentes
gyöngyén szóva 4 kilo

Mind közvetlen Hamburgból. Kimentő árjegyzékek ingyen bérmentve.

Huzás már jövő Hónapban.

Kincsem 1 Sorsjegy 11 csak 10

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft

10.000 ft, 5000 ft 20° lev. || 4788 pénznyeremény.

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodája: Budapest, vaczi-utca 6. sz.
Kincsem sorsjegyek lapunk kiadóbivatalában is kaphatók.

Kiadó üzlethelyiségek.

Alulirotnak Z.-Egerszegen a főtéren levő házában 1886. évi Szent-Györgynaptól kezdve két üzlethelyiség kiadó.

Horváth Miklós.

4-4.

Ha az Ön Hoff-féle maláta mell-cukorkáit előbb ismertem volna, mellbajomtól most mentve lennék.

Vörös Imre úr Győr, saját szavai.
Kérek ismét 4 csomagot a 60 kr. az Ön gyógyító és nyálkefeloldó Hoff-féle maláta mellcukorkáiból. Ha ezen maláta mellcukorkákat előbb ismertem volna, most mellbajomtól ment lennék. A cukorkák megszabadítottak régi köhögéseimtől; fel-felkértem tehát a fentnevezettet, a zord idő elleni óvszerül megküldeni.
Tisztelettel
Vörös Imre Győri

Tisztelt uram!
Már használtam ugyan 8 csomagot az Ön maláta-cukorkáiból de köhögésem, mely ugyan régi — meg nem szűnt, dacára, hogy már kissé javult. 80 éves korom megmagyarázza nekem ezen részbeni gyógyítást, mi azonban nem gátol, hogy a cukorkákat továbbra is használjam. Felkértem tehát 4 csomagot mihamarabb küldeni, mert készletem nagyon fogy Waidsofen a. Ybbs.
Tisztelettel
Debrois János,
nyugd. udv. könyvv. számtanácosos.

Zitzewitz báróné, ki az Ön maláta egészségügyi csokoládéját gyomorbanál használta, felhatalmazott engem, hogy sikeres gyógyulásért köszönetét nyilvánítsam.
Chevallerie Th. szazadosné Borsign. 17.

Midőn a legutóbb küldött 13 palack maláta-kivonatát egészségügyi sörrel köszönetemet nyilvánítom, kérem, küldjön ismét 13 palackot.
Malocsay Miklós Ipolyásg.

Ó felsége a király örömmel észlelte az Ön maláta-kivonatainak gyógyhatását, úgy saját magán, mint az udvar többi tagján. Kopenhága stb.
Kastenskiöld.

Ó felsége György Görögorsz. királya udvari szállító címet maláta-kivonatának elismerésül adta.

A walesi hercegtől következő sürgöny jött:
„A walesi herceg királyi fensége számára kérek azonnal az Ön maláta-kivonat egészségügyi söréből.“

A „Hamburger Nachrichten“ 1885. januárban kivonatilag fejedelmi elismerést hoznak. A 62-ik kitiintetés a felségétől Schleswig-Holstein, Glüksburgi Gyula hercegtől jött, ki a Hoff J.-féle maláta-kivonat találmányokról következőkép nyilatkozik: „A megrendelt láda Hoff J.-féle maláta-kivonat-sört megkaptam és még többször fogom igénybe venni.“

A szenvedőknek ezen fejedelmi nyilatkozatok mutatják, hogy az u. n. Maláta egészségügyi sörök, maláta-svruportok stb. (melyek nem Hoff J. találmányai) nem ajánlatos használni.

Hoff János találmányai által es. k. tanácsos, a koronás arany érdemkereszt, magas német és porosz rendek birtokosa. Gyarak Berlinben és Bécsben, Graben, Bräunerstrasse 8.

Jegyzet. Mindennemű maláta-kivonat hirdetések, utánzatok, melyekre a szenvedőknek, valamint orvosoknak figyelniök kell.

Az elárúsító helyek lithographált falragaszok által hitelesítendők.

A ki vidéken a maláta tápszeret kézi gyógytárnak használni akarja, 20 frtért kaphat olyat.

„Óvás!“ Az első valódi Hoff János-féle mellcukorkák kék papírban vannak, minden más feldicsért cukorka utánzat és nem Hoff Jánostól, a maláta-gyógytárszerek feltalálójától vannak. Sziveskedjék pontosan a névre Hoff János es. k. udvari szállító és a védjegyre (a feltalálónak Hoff János arképe) ügyelni.

ARAK: Maláta-kivonat egészségügyi sör 1 palack 60 kr., 11 pl. 6 frt, 2 pl. 15 frt, 58 pl. 30 frt. Budapest 11 üveg vételénél a házhoz leend szállítva. Budapestről elszállítva 11 pl. 6 frt 70 kr., 28 pl. 16 frt, 58 pl. 32 frt. Maláta-csokoládé I. 1 és fél kilo 2 frt 46 kr., II. fél kilo 1 frt 60 kr., III. fél kilo 1 frt. (Nagyobb vételnél árendedmény.) Maláta-cukorkák 1 zacskó 60 kr., 30 és 15 kr. Maláta-kivonat 1 üvege 1.12, kisebb 70 kr. Gyermekek tápmalátaliszit 1 frt. Egy maláta-füredő 80 és 50 kr., 2 frton alul nem küldetik sem mi.

FŐRAKTÁR: Zala Egerszegen Hubinsky Adolfnál; Gleichenbergben Gottfried Holzernél; Körnenden Rác Jánosnál; Nagy-Kanisán Fesselhoffer Józsefnél, Rosenfeld Adolfnál, Király Ferenc gyógyszerésznél; Szombathelyen Rudolf Alajos gyógyszerésznél, Kelemen N. J.-nál.

Nyomatott Tahy Rozáliánál Zala-Egerszegen.

Hirdetmény.

A „Zala-Egerszeg-Lövői“, — illetve Zala-Egerszeg-Körnendi kir. pósta-ut mentén fekvő s Bonczodföld község határához tartozó,

„Csurgasz“ nevű koresma,

melléképületeivel s a hozzá tartozandó föld és rét birtokkal, úgy a „regale“ joggal együtt örök árban eladó.

Bővebb felvilágosítással alólirott tulajdonos szolgál.

Bonczodföldön

(U. p. Alsó-Bagod.)

Orosz Pál

3-3.

földbirtokos.

43 v. 1886.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az alsó-lendvai kir. járásbírósg 5916/1885. számú végzése által Heif S. bécsi lakos végrehajtató javára Hirschl testvérek pákai lakosok ellen 273 frt 05 kr. tőke és ennek járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 380 frtra becsült egy 6 éves szürke és egy 6 éves piros szőrű herélt lovakból álló ingóságoknak nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén vagyis Pákán alpersek lakásán leendő eszközözlésre 1886-ik évi március hó 15-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Alsó-Lendván 1886-ik évi február hó 25. napján.

ZAKÓ DÁNIEL
kir. bírósági végrehajtó.

76 tk. 1886.

Arverési hirdetmény.

Az alsó-lendvai kir. jbróság mint telekkvi hatóság közhírré teszi, hogy ifju Peszleg János végrehajthatónak Lábodi Juli férj. Durgó Albertné végrehajtást szenvedő elleni 215 frt. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az alsó-lendvai kir. jbróság területén lévő, Szécsi-Sziget községében fekvő, a szécsi-szigeti 151. sz. tjkvben A. §. 1-2 sor sz. alatt felvett és Durgó Albertné szül. Lábodi Juli nevében álló s 696 frtra becsült ingatlanra az árverést 696 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1886-ik évi március hó 10-ik napján dél előtti 10 órakor Szécsi-Sziget községében a községi bíró házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 69 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt m. k. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kir. járásbírósg tkkvi hatósága Alsó-Lendván 1886. évi január 6-án.

NÁBRÁ CZKY LAJOS
kir. aljbróság.

c) 46 községben nem volt sem iskola, sem iskolázás. Ezen c) csoportban foglaltatnak a csekély lélekszámuknál fogva önálló iskolázásra nem kötelezhető vagy pedig a csatlakozásban földrajzi viszonyaiknál fogva az év legnagyobb részében gátolt községek is.

- Ezen tanévben következő új iskolák létesültek:
- a) második hegykerületi (Felső-Muraközön) állami,
 - b) negyedik „ (ugyanott) „
 - c) ráczkanizsai „ „
 - d) gutorföldi községi, „ „
 - e) vászolyi ágost. „ „
 - f) lenti m. v., „ „
 - g) letenyei m. v., „ „

Megszüntek ezen tanévben:

- a) perlaki rómk. (az állami iskola felállítására folytán),
- b) szent-andrási róm. kat. (szegénység folytán),
- c) deáki puszta-iskola (a fenntartók viszonyai folytán).

Új tanterem állítottat ezen tanévben 14, új tanítói állomás szerveztetett 17.

Új tanterem: IV. Hegykerület (állami) 1, Rác-kanizsai (állami) 2, II. Hegykerület (állami) 1, Perlaki (állami) 2, Szent-Balázs (községi) 1, Gutorföldi (községi) 1, Alsó-Domboru (rk.) 1, Alsó-Lendva (rk.) 1, Vászoly (ágost.) 1, Letenyi (m. v.) 1, Letenyi (m. v.) 1, Nagy-Kanizsa (magán) 1.

Új tanítói állomások: Perlak (állami) 3, Rác-kanizsai (állami) 2, II. Hegykerület (állami) 1, IV. Hegykerület (állami) 1, Gutorföld (községi) 1, Szent-Balázs (községi) 1, Becsehely (községi) 1, Bakónak (községi) 1, Alsó-Lendva (rk.) 1, Alsó-Domboru (rk.) 1, Vászoly (ágost.) 1, Lenti (m. v.) 1, Letenyi (m. v.) 1, Nagy-Kanizsa (magán) 1. — Így tehát Zalamegyében 1869-től egész máig egészen új iskola szerveztetett 82; iskolaház épült 118, tanterem 227, új tanítói állomás szerveztetett 202.

Ezen tanév folyamán tervezés, műszaki elbírálás, megvásárlás vagy felsőbb jóváhagyás alatt áll a csáktornyai állami tanítóképző új helyisége, az alsó-lendvai polgári iskola új helyisége, a 12 osztályig fejlesztendő perlaki állami elemi, a csab-rendeki 6 tanteremű állami elemi, a stridói 4 tanteremű állami elemi, a hodósáni 4 tanteremű állami elemi, s végül a molnári elemi iskolák új helyisége.

Mindezekhez hozzászámítva a felekezeti és községi körében azok jól felfogott szellemi érdekében támadt mozgalmakat: tekintve az iskolázás törvényes viszonyai iránti élénk érdeklődés ébredését: nincs okunk kétkedni, hogy még sok helyen a legszentebb szándékot lenyújtó mostoha anyagi viszonyok dacára is — következetesen haladunk azon hő óhaj teljesítéséhez, vajha már ne volna Zalamegyének egy olyan 200 lakossal bíró községe sem, mely nem tart fenn a törvények magaslátán álló iskolát.

V. Az iskolák tanítás nyelve: 354 iskolában tisztán magyar, 42 iskolában magyarul vegyes horvát vagy német vagy mindkettő; 10 iskolában horvát. A tanítási nyelv az iskolák jellegéhez képest következő áttekintést nyújtja: magyar 8 állami, 71 községi, 215 rk., 20 helv. 19 ág., 18 m. v.; magyar német 1 rk., 1 ág., 1 m. v.; magyar horv. 9 állami, 2 községi, 28 rk.; magy. német horv. 2 községi; horv. 10 rk. iskolában.

A magyar nyelv kötelező oktatását végleg szabályozó 1885. évi 20301. számú magas rendelet végrehajtása ügyében tett észleletes intézkedéseimről a nagyméltóságú miniszteriumnak s a tek. közig. bizottságnak tett tüzetes jelentéseim után — szabadjon ezen alkalomból nagy általánosságban következőkről emlékeznem.

Ezen magas rendelet által felsorolt esetek tanterületem csáktornyai, perlaki, alsó-lendvai s nagy-kanizsai járásainak vagyis a Muraköz és zalamegyei vendvidékek tanítóit érdeklik közvetlenül.

A csáktornyai 1885. évi magyar nyelvű pótanfolyam szellemi eredményének megállapítása után legtöbb teendőnek tartottam ezen pótanfolyamon résztvevő vagy a tankerület vegyes ajkú iskolánál működő többi érdekelt tanító sorsát a magas miniszteri rendelet szigorú követelményeinek s egy életpálya utolsó alkalmának összes szempontjaiból elbírálni.

Ennek folytán a koruk, okleveleik előkészültségük, a szellemi képességük által adott kezesség s érzésük megbízhatósága címén 6 csoportra osztott nem magyar ajkú tanítóimon a magas rendeletet olyképp hajtottam végre, hogy a hivatással bíró egyének ezen utolsó kegyelmi évben pályájuknak törvényes uton és alakban megmentessenek; a magyar nyelv tudása iránt hosszú idők viszonyai folytán közönybe merült vagy már annak elsajátítására koruknál fogva is képtelen tanítók nyugdíjaztassanak s új erőkkel helyettesítsenek; az idegen oklevéllel külső magyar nyelvi képesítőt is nyert, de a magyar nyelv gyakorlatában és oktatásában magukat bünyösen elhanyagolt tanítók egy szakbizottság által esetről esetre megvizsgáltassanak, általa a tapasztalándókhöz képest szigorú elbírásban részesüljenek s esetleg segédtanító eltartására köteleztessenek; végül pedig viszonyaik folytán a magas miniszteri rendelet sarkalatos tételeibe ütköző egyének minden továbbiak nélkül a tanítói pályáról eltávolítottassanak.

Nem hagyhatom még említés nélkül, hogy az 1885-iki csáktornyai pótanfolyamra nem csak a közvetlenül érdekelt, hanem a már egyéb pótanfolyamokon képesített tanítók is módszeres begyakorlás céljából behívtattak s ott szükségleteiknek megfelelőleg kellő irányban oktatást nyertek.

A ma még vagyoni és kedvező helyi viszonyaik dacára is eddig csatlakozó horvát és vend községek önálló iskolázása iránt illetékes hatóságaikkal a kellő tárgyalásokat megindítottam.

Ugyanekkor az iskola építésre s tanítói eltartásra ma még anyagilag képtelen, de ezen célokra már régibb idő óta ingatlan adományokkal s készpénzbeli alapítványokkal rendelkező községek vagyonának kimutatására, ellenőrzésére, végül pedig rendeltetésük céljára leendő fordításuk iránt ezen jelentésem XV. fejezetében foglaltakhoz képest, minden hatósági intézkedést megtettem. —

A váltóműtségekben szenvedő s több tanító eltartására képes horvát és vend községeket illetékes előjáróságuk útján helyiségük kibővítésére s tanerejük szaporítására felhívtam. Már több község a pályázatokat tényleg kirta, iskola helyiségének bővítéséhez látott.

A magas miniszteri rendelet végrehajtása keretében még csak az idegen oklevelek nostrifikálására, a magyar polgárjog elnyerésére és az illető népiszkolai tantervek minden vegyes ajkú iskolában leendő nyilvántartására vonatkozó intézkedéseimről szabadjon emlékeznem.

A magas miniszteri rendelet érvényesülését célzó mozgalmak egybeesvén a jelentésem által méltatott tanév végével — a megtett intézkedések hatásáról s eredményéről csak a törvényes alapokon szabályozott vegyes ajkú iskolázás első tanévének lefolyása után lehet majd számot adnom.

Tény azonban, hogy a tanév folyamában tervbe vett állami iskolák érdekében megindított tárgyalások tovább fűzésével, a már meglevő állami iskolák tervszerű fokozatos fejlesztésével s együttes hatásával — a meglevő s az idő viszonyaiából fejlődött érzékeny hiányok dacára: a muraközi s vendvidéki iskolázás sorsa s jövő alakulása mindinkább önállóbb s biztatóbb képből domborul előnk.

Lehet remélnünk, hogy idegen ajkú polgártársainknak az állami iskolázás kétségbevonhatatlan szellemi sikere, a vallásérköcsi szempontok szigorú érvényre emelése, a magas közoktatási kormány áldozatkészsége s általában a felekezeti iskolázás javítására irányult gondok által felkeltett eddigi bizalom, kétség nélkül azon tudattá fog bennünk erősödni, hogy mind az, ami köztük a közmevelődés terén anyanyelvük bántalanságával s a magyar kultúra legtörvényesebb eszközeivel történik — saját anyagi s szellemi boldogulásuk felé egyengeti az utat. —

VI. Zalamegye népoktatási tanintézetének évi jövedelme ezen tanévben 338920 frt. És pedig:

a) készpénzben	245402 frt
b) pénzértékre számított egyebekben	93518 frt
Ezen évi jövedelem származott:	
A) 916864 frt értékű ingatlan vagyonnak jövedelm.	45246 frt
B) 30220 frt tőkepénz kamata	2264 frt
C) Tandíjából	85824 frt
D) Állami segélyből	69845 frt
E) Községi járulékból	86946 frt
F) Egyházi járulékból	39400 frt
G) Egyéb vegyes forrásokból	9395 frt

Az ingatlan vagyonban:

A) az iskolai tanítói rétek, legelők és erdőkre esik	447530 frt
B) a tanítói lakás értéke	236511 frt
C) a tanterem értéke	232823 frt

A községi segélyek tétele a pénzübeliellen kívül a terménybeliek értékét is tartalmazza. Az egyházi segélyek címén az összes kántor járuléka is benn foglaltatik. Tandíj címén számítottat be a terménybeli tandíj is.

Az állami segély tételében előfordul a pénzben adott tanítói fizetés iskolai segély, a tanítók személyes segélyezése és jutalmazása, az állami pénztár terhére adott taneszközök pénzértéke s a tanítói lakás bérösszege ott, hol azt bérbeadó a kincstárból kapja.

Zalamegye összes népoktatási tanintézetének ezen évi kiadása 339020 frt. És pedig:

a) Rendes tanítók fizetése	231947 frt
b) Segéd tanítók fizetése	38183 frt
c) Fűtés, tisztogatás stb.	20841 frt
d) Taneszközök vásárlása	5979 frt
e) Szegény tanulók segélyezése	1418 frt
f) Építkezés, tőkésítés	9928 frt
g) Vegyes kiadás	30624 frt

Megjegyzendő, hogy a tanítók fizetési rovatában előfordul mindaz, mit a tanító, esetleg kántor tanító, mint ilyen, pénzben, lakásban, földekben, rétekben, legelőben, tüzelő anyagban, ígás és kézi napszámban, utóbbi tandíj címén, segély vagy jutalomban élvezett.

Felvetett mindez úgy, miként azt díjlevele mutatja és pedig a tíz évi átlagos érték alapján.

Iskolai takarékpénztár 24 iskolánál kezeltetett 909 betevővel és 2500 frtnyi összeggel. A jelen tanévben megtakarított összeg 478 frttal mulja felül a tavalt; a takarékpénztárak száma pedig jelen tanévben hatal szaporodott.

A tandíj fizetés alól valamint az elmult úgy a jelen tanévben is az összes állami iskolák szegény sorsú növendékei a nagym. vall. és közokt. miniszterium által felmentettek.

VII. Az iskolák felszerelése s egyéb helyi viszonyai következő fokozatosan javuló eredményt tüntetnek előnk: felekezetek irótbla volt 709; szemléleti képgyűjtemény 88, fali olvasó tábla 364, számológép 352, Magyarország térképe 399, Osztrák-Magyar monarchia 95, Európa térképe 303, föld 10 részre 102, földgömb 324, természetrajzi ábra gyűjtemény 279, természetrajzi ábra gyűjtemény 98, szepírás és rajzminta gyűjtemény 53, természetrajzi tárgyak gyűjteménye 40, természetrajzi eszköz gyűjtemény 30, testgyakorló eszköz gyűjtemény 14, megyei térkép 85, s a magasabb intézetek másnemű szemléltető eszközei.

Eredetileg is tornahelyiség vagy legalább is tornaszóra alkalmas szabad tér 74 van a tankerületben.

Tanítói könyvtár van 24, iskolai könyvtár 23. Népkönyvtár. 71, községben létezik 13928 kötetben. Ezek közül magyar 12191, nem magyar 1737.

Terjedelmre kiválóbbak a csáktornyai községi iskola 319, a balatonfüredi szeretetházi 1112, a nagykanizsai polg. iskola 243, a nagy-kanizsai községi elemi iskolai 260, a nagy-kanizsai izr. elemi iskolai 1014, az alsó-lendvai polgári isk. 1112, a csáktornyai polg. isk. 715, a z.-egerszegi polg. isk. 546, a keszthelyi polg. isk. 630, a keszthelyi községi isk. 563, a tapolezai felsőbb népiszkolai 589, a csáktornyai állami elemi gyászoló iskola 523; a mihályfai községi elemi iskola 357; nagy-kapornaki rkath. iskola 263, perlaki állami elemi iskola 312. kötetben.

Az iskolák közül 390 saját házában, 16 bérlőházban volt elhelyezve.

A tanítók közül 426 természetben adott lakást élvezett, 162 lakbért kapott.

A tankerületben létező tanteremek közül 3-5 meter belső magassággal vagy ennél többel 309 tanterem birt, 295 tanterem pedig ennél kevesebb.

Egy-egy tanulóra legalább egy \square m. térfogat esik 389 iskolában, ennél kevesebb 218-ban.

Helyes padokkal s minden butorral bir 439 iskola; kevésbbé helyes butorral bir 157 iskola. 6 iskolában az iskolai padokat másnemű butorok helyettesítik; 2 iskolában sem pad, sem butor nincs.

Anyakönyvet vezetett 309 község, felvételi naplót 362 község, mulasztási naplót 362 község; a másutt iskolázók naplóját 29 község előljárósága vezette.

E fejezetben nagy hálával kell jeleznem a nagyméltóságú vallás és közokt. miniszterium abbéli kegyességét, hogy a tanévben a tankerületnek számos állami, községi s felekezeti iskoláját ajándékozta meg tanszerrel s magasabb tanintézeteket pedig a szemléltetés vagy szakoktatáshoz szükséges becses gyűjteményekkel.

VIII. A tankerületben alkalmazva volt összesen 588 tanító. Tanítással foglalkozott még 6 felkész; hét tanítói állomás üresedésben volt.

A tanítók közt van: férfi 528, nő 60. Képesített 508, nem képesített 80. Rendes 490, segéd 98.

Ezek közül 1—5 év óta szolgál 112, 5—10 év óta szolgál 114, 10—15 év óta szolgál 86, 15—20 év óta szolgál 67, 20—25 év óta szolgál 61, 25—30 év óta szolgál 49, 30—35 év óta szolgál 43, 35—40 év óta szolgál 34, 40 éven túl 22.

A nem képesített tanítók még mindig elég magas számának fő oka a szegény hitközségek törvényes minimumon alul álló díjleveleiben keresendő. — Ez okozza, hogy az ily tanítói állomás elnyerése szakképzett és hivatásuk magaslatán álló tanítók hő vágyát nem képezhetvén, az oktatás legkezdetlegesebb elemére sem alkalmas egyéneknek időről időre, községről községre átmenetül szolgál.

Nem mulasztatom el megjegyezni, hogy ezen az oktatás szellemi sikereit válságosan veszélyeztető ügyben az egyházi hatóságokkal és községekkel való érintkezésben esetről esetre a törvényes követelmények legmesszebb határáig elmegyek s jogos eszközeimnek kívül a személyes hatás és meggyőzés minden tényezőjét érvényre emelem. (Vége köv.)

Közegészségügy.

Dr. Mangin Károly megyei főorvos ur a közigazgatási bizottság által elismeréssel fogadott eme jelentést terjesztette a február havi bizottsági ülés elé a megye területén január hónapban észlelt közegészségi állapotról és egyeb. a közegészségügyet érintőkről:

Időjárás tekintetéből az év első hónapja igen változó képet mutatott. Ugyanis az első két hetben a kintartó bő havazás mellett folyton fokozódó hideget hirtelen enyhe, ködös, esős napok követték, hosszabb ideig tartott zivatarok által a közlekedés napokig fennakadt, a léghőmérsék néha feltűnő gyorsan nagy különbséget mutatott. Így január 25-én a hőmérő reggeli 7 $\frac{1}{2}$ órakor — 12° C. állt s déli 12 órakor a fagypont fölé emelkedett.

A feljegyzett meteorológiai észleletek eredménye szerint a légnyomás maximuma volt 766.7 m m, minimuma 739 m m, havi közép 756.5 m m. A léghőmérsék maximuma + 10° C, minimuma, — 12° C, havi közép — 1.2° C. Közép nedvesség százalékokban 87%. Csapadék havi összege 20 m m. Szelek irányára nézve leggyakrabban észleltetett északi, azután délkeleti, északkeleti, keleti.

Közegészségi állapot. A közegészségi állapot oly vidéken, hol járványok nem uralogtak, legnagyobb részben kielégítő volt úgy a felnőttek, mint a gyermekek közt. A sümeghi, tapolezai, csáktornyai és perlaki járás egyes helyein nagyobb volt ugyan a betegforgalom, mint december hónapban, de a köresetek legtöbb nyire szelíden folytak le s így a halálozás a betegségek számához arányosítva kevés volt. Az uralkodó körjelleg határozottan hurutosnak mondható, mert a szárványosan jelentkező kórnek közt legnagyobb százalékkal a légzőszervek hurutjai szerepeltek. Észleltetek ezeken kívül a felnőttek közt tüdő- s toroklobok, izületi és izomszűk, valamint a csáktornyai járásban hagyomány egyes esetei; a gyermekek közt pedig bélhurutok, azután szintén torok- és hörgőslob, továbbá itt ott a fertőző kóroknak egyes esetei is kerültek gyógykezelés alá, mint Egerszeg 2 torokgyík, Gelsen 1 dyphteritis, szintűgy Zala-Szent-Györgyön és Boczföldön is egy-egy.

A csáktornyai járás 13 községében járványos jelleggel uralgó ronszó toroklobok január hóban 12 esete merült fel s így a december végén maradt 2 beteggel együtt január hóban 14 gyermek gyógykezelteztetett. Ezekből meggyógyult 8, meghalt 4, a hó végén további ápolás alatt maradt 2. Megemlítendőnek tartom, hogy a 14 beteg közül 9 kezeltet a járványkórházban, kik közül meggyógyult 6, meghalt 1 és 2 még ápolás alatt van; a saját lakásukon kezelt 5 beteg közül 2 meggyógyult, 3 pedig a kórnek áldozatául esett.

Egyéb heveny fertőző kórok közül a kanyaró 4, a himlő pedig 11 községben uralgott járványos természettel.

Kanyaróban (Szoboticzán, Perlakon, Habóton és B.-Füreden) a járvány fellépte óta összesen megbetegült 4 férfi, 1 nő, 98 gyermek = 103 vagyis e 4 község 7681 főnyi lakosságának 1.34% -a; a betegek közül a hó végéig meggyógyult 3 férfi, 29 gyermek = 32, további ápolás alatt maradt 1 férfi, 1 nő, 69 gyermek = 71; halálozás e járványos betegségben szenvedők közt nem fordult elő: B.-Füreden a járvány már megszünt.

Himlőben Gulács, Tördemicz, Tapolca, Kis-Görbő, Nagy-Görbő, Nyavalád, Szt.-Gróth, Túrje, Udvarnok, Vindornya-Szöllös és Ördög-Henyé községek 12228 számú lakosságából megbetegült 22 férfi, 18 nő, 143 gyermek = 183 vagyis a lakosság 1.49% -a; a betegek közül a hónap végéig meggyógyult 17 férfi, 16 nő, 92 gyermek = 125 (68.31%), meghalt 2 férfi, 2 nő, 22 gyer-

mek = 26 (14²⁰ a), további ápolás alatt maradt 2 férfi, 1 nő, 29 gyermek = 32 (17⁴⁹ a). —

Himlőnek egyes esetei fordultak még elő Csáfordon, Aranyodon, Z. Istvánodon, Pető-Henyén és Kanizsán. A himlőjárvány tovaterjedése ellen az orvosrendőri óvintézkedések lehetőleg mindenütt megtették; ezek leghatásosabbja azonban, a védhimlőoltás, a rendkívüli időjárás és a hóviharok következtében beállott közlekedési akadályok miatt ez ideig alig volt teljesíthető. Most már az akadályok megszűnve, a himlőoltás a járványlepte és ezekkel szomszédos vidékeken haladéktalanul foganatosítható.

Bonczvizsgálat teljesített 5 és pedig törvényszéki megbízás folytán 2, rendőri tekintetből 3. A halál legközelebbi okai amazoknál: 1 mérgezési gyomorlob és 1 fulladás; emezeknél 1 agyvérömlény, 1 agyhüdes és 1 megtagyás voltak. Külső hullaszemle ejtetett 10 esetben. Súlyos sértés bejelentett 7.

Öngyilkosokat két egyén követett el; egyik (Gömbs György A. Szt. Péter) felakasztás, a másik (Schenk Károly Kanizsán) pisztolylövés által. —

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 10 egyén lett áldozatává és pedig megtagyott 6, vágás közben ledülő fa által agyonütött 1, kutba fült 1, részeg állapotban saját gúnyhőjában megégett 1 és a Nagykanizsa mellett történt vasúti szerencsétlenség alkalmával agrárkódás következtében meghalt 1. —

Élmekörnek egy esete merült fel; az illető, mint terjedő hűdéses butaságban szenvedő, házi gondozás alatt hagyatott. —

A hasznos házi állatok közegészségi állapota kielégítő; Zala-Szent-Lászlón egy veszett eb többet megmárt, ember azonban nem bántatható. Netán bekövetkezhető veszély elhárítása tekintetéből a falubeli kutyaállomány elpusztíttatott. —

Alsó-Lendva, 1886. február 25-én.

Tekintetes szerkesztő úr!

Becses lapja folyó évi február 21. számában egy, az alsó-lendvai polg. iskola culturalis missióját hirdető tudósítást jelent meg, melyben a missió teljesítésének gátló akadályozóiként a helybeli segédlelkészek vannak feltüntetve.

Kegyeskedjék t. szerkesztő ur megengedni, hogy a szelözetett viszonyoknak tisztább szemléltetésére én is egy kis mécses gyujthassak!

Az alsó-lendvai polgári iskolában a hitoktatást, fennállása óta a helybeli segédlelkészek teljesítették. S hogy e tekintetben mily egyszerűt tanúsítottak, legyen elég csak azt telemlíteni, hogy a 8 ezer lelket megközelítő plébániában, melynek gyakorlati lelkipásztori teendőit rendszeren két segédlelkész szokta végezni, mi bizonyára elég foglalkozást nyújt számukra, s mégis e lelkipásztori halmos teendők mellett is, úgy az elemi, mint a polgári iskolában az előirt hittani órákat is mindenkor híven és pontosan betartották, a minek ellenkezőjéről — nem merném felteni — hogy még legbőszültebb ellenségünk is vádolni merne. S ez így levén, minden erőlködés nélkül levonhatjuk a következtetést: hogy mi a világgal elismertetni akaró létezésünknek argumentumát nem bolmi, talán ép feltűnési viselkedésből származott reklámokban, — hanem igenis hivatalbeli teendőink hű és lelkiismeretes teljesítésében keressük és találjuk.

Honnan van tehát mégis a vád, hogy mi vagyunk az alsó-lendvai polg. iskola hivatott culturalis missiója teljesíthetőségének akadályozói? Onnan, kérem alásan, hogy mi végig tanítjuk az egyes tanúveket és a t. város nemcsak hogy a tanév végén, de még a kezdődő tanév elején sem fizeti meg garral megszavazott 80 frtnyi hitoktatási díjunkt. E példás pontosság évről-évre előfordult, de az illető közegek, kiktől a megszolgált bért kértük, mindannyiszor a város üres cassájára hivatkozván, bennünket türelemre hívtak fel és mi a tisztességes felhívásnak engedve, nemcsak hogy vártunk, hanem odaadással tovább is tanítottunk. Így történt ez a jelen tanév elején is, a midőn mult évi tiszteletdíjunktól még egy fillért sem láttunk, de azért a hitoktatást a polg. iskolában akkor is megkezdettük. Midőn azonban többszöri kérelmünkre is csak meddő elutasításokat nyertünk s midőn a hitoktatói állást különben is csak a rideg törvény kiegészítő §-aként tapasztaltuk tekintetű, azon bejelentésünket terjesztettük a tkt. iskolaszék elnökéhez, hogy míg a mult évi hátralékunkat le nem fizetik s a hitoktatói állást a jövőre nézve nem rendezik, a hitoktatást beszüntetettnek nyilvánítjuk.

E bejelentés első feléhez úgy hiszem nem kell commentár: a másodikkához azonban megjegyzem, hogy mi a hitoktatói állás rendezését abban véltük megoldandónak: hogy a hitoktatónak a vallás-erkölcsös nevelhetőség szempontjából adassék meg a magasztos hivatalával járó tekintély és kellő hatáskör is, az az, hogy a hitoktató hívassek meg egy tanári értekezletre, mint az iskolaszéki gyűlésekre. De értettük a hitoktatói állás rendezése alatt még azt is, hogy az örökös kellemetlenségektől megszabadulva, évi fáradozásunk díját a meghatározandó időben pontosan megkapjuk. Hogy azonban e részben nemes, részben igazságos szándékunkban hajótörést szenvedtünk, az nem a mi hibánk. Annnyit azonban mégis elértünk, hogy a hitoktató a tanári értekezletre meghívatik és az évi járuléknak felévenként való kiszolgálása is elrendeltetett.

A visszás helyzetek ily módon való elintézése után a hitoktatás újra kezdetét vette, az elmaradt órák pótolva lettek és a tanítás folytatott egész az első fél év végéig, sőt még a második fél év két hetében is. Ekkor azonban ismét beállott a szűnet.

Ez magában véve a tényállás. Vonjunk már most az eddiekből is következtetéseket. —

Azt mondja x—y ur, hogy mi „anyagi okok miatt jónak látjuk a nemes törekvést megakadályozni, és hogy a heti két óráért a 80 frtot 150 frtra követeltük fel-emeltetni.”

Ugyan kérem, nem méltóztatik belátni, hogy mi ép a nemes törekvés mellett rántottunk kardot akkor, midőn a vallás-erkölcsös nevelés biztosabb szempontjából a hitoktatót illő tekintélyben részesítettük óhajtottuk? S azután honnan az állítás, hogy mi a 80 frtot 150 frtra követeltük fel-emeltetni? Nem tudom, kit illet a megítéltetés, de bár ki legyen, szeretettel kérem, ne fordítsa el az irrottakat! Olvassa el csak a tek. kir. tanfelügyelő urhoz ez ügyben irt jelentésünket, ott azt fogja találni, hogy miután az eddigi hittanórák száma az előirt tananyag feldolgozására elégtelennek bizonyult, óhajtanánk az órák szaporítását és az ennek megfelelő díjazást. Míg tehát ez egyrészt ismét csak nemes törekvésünk mellett bizonyít: addig másrészt azt is világosan feltűnteti, hogy mi nem a jelen stadiumban, hanem a hittani órák esetleges szaporítása esetében nem követeltük, de kívántuk a díjazás fel-emelését.

No de ez mind nem történt. Hanem megtörtént az, hogy a félévi gázsi fizetése maig is elmaradt.

S kérdem már most: vajlon crimen laesae majestatis-e az, ha a kötelesség teljesítése az egyik fél részéről felmondatik azért, mivel a másik fél a kötelességét nem teljesíti? Kérdezem: vajlon jogos-e a feljajdulás akkor, midőn mi fáradozásunk megszolgált bérét követeljük? „Dignus est enim operarius mercede sua.” Avagy vannak talán emberek, kik a munkás alatt csak a szőlőben kapálókat és a réten kaszálókat értik? Talán a haza és egyház szellemi munkásai nincsenek feljogosítva megszolgált bérük kiutalványozásának teljesítésére? Ugyan mit szólnának ehhez az állami hivatalnokok, ha az előre felveendő havi fizetésükről kiállított nyugtáikat velük mindannyiszor zsebre rakatnák? Mi pedig nem előre, hanem mindig csak utólagosan kérjük illetményünket.

Igaz, a város szegénységére hivatkoznak. Valóban méltó ok a figyelembe vételre! Csak hogy könyörgöm alásan, az a város, mely holmi fellegvári terveknek készítettésért lépten-nyomon kidob 35—40, sőt 100 frtot is; az a város, mely égbekiáltó szegénysége mellett is egyenruhába bujtatja hivataloszlóait: szóval az a város, mely tovább nyújtózkodik, mint a lepedője ér: az a város ne sajnálja ily modern viselete mellett a vallás-erkölcsös nevelés érdekében hozott fáradozásokért is a 80 frtot odavetni.

A jó gazda előbb a szükségeseket szerzi be és csak azután fordítja feleslegét a luxus cikkekre. S így ha Alsó-Lendva városának mélyen tisztelt vezetési is ezen elvet tesz ki magukéva, legyenek meggyőződve az érdekeltek, hogy azok a lendvai segédlelkészek mindig fogják respectálni a szorult anyagi helyzetet és ha kell, megtudják hozni azt az áldozatot is, hogy ugy a város, mint vidéke culturalis fejlődése előmozdíthatása céljából, fel fognak mondani, a vallás-erkölcsös nevelés érdekében teendő fáradozásuk materiális jutalmazásáról. Mihez csak azt a megjegyzésem csatolom, hogy többet ésszerűséggel és szép bánásmóddal, mint karhatalommal. Mert hát könyörgöm alásan: dobbal nem lehet ám verebet fogni, s az actio mindig reakciót szokott szülni.

Ennyit öngazolásunkra és a t. olvasó közönség tájékozására.

Hogy pedig a több ízben tapasztalt gyanúsítást kikerüljem s x—y urat az abbeli fejtevéstől megmentsem, hogy a két lendvai segédlelkész közül, melyik lehet a replicans, ime teli szerénységgel ugyan, de egész nyíltsággal ide írom a nevemet neki:

Toth László.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Nagylelkű adomány. Özv. Farkas Dávidné születt Füzik Mária urhölgy öngagsága a zala-egerszegi polgári iskolai tanulók segélyegyletének alapítójára száz forintot volt kegyes adományozni, mely nagylelkű adományáért a tanintézet nevében a leghálásabb köszönetét tejezi ki a polgári iskola igazgatóságára.

A csabrendeki takarékpénztár, mely a lefolyt évben tankönyvek beszerzésére adott 40 forintoz a közgyűlés határozatából szegény iskolás gyermekek felruházására további 60 frt megszavazott — e hó elsején tíz frtot küllött dr Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő urhoz a *muraközi magyarosodás céljaira* azon örvendtes kijelentéssel, hogy nevezett intézet igazgatósága hazafias kézséggel fogja e nemes célt ajánlatba hozni s hi-zi, hogy *ezentúl évenként nagyobb összeg fog e címen folyóvá tétetni.* — Üdvözljük a derék intézetet szép példájáért s mag vagyunk győződve, hogy megyebelí pénzintézeteink, melyek ez ideig is helyi culturalis célokra jelentékeny összegeket szoktak évenként kiosztani, jövőben a csabrendeki takarékpénztár hazafias szellemű igazgatóságának nemes példájára, a helyi érdekek szemmel tartásával a muraközi magyarosodásnak, ezen oly fontos megyei culturalis ügynek, sikeres előmozdítására — ők is meg fogják hozni a hazafias áldozatot! —

A zala-egerszegi önkényes tüzoltó egyesület elnöksége a legmélyebb köszönetét fejezi ki özv. Farkas Dávidné szül. Füzik Mária urhölgy Öngagságának azon nagylelkűségéért, hogy az egyesületet 100 forintnyi adományban részesíteti kegyeskedett.

A zala-egerszegi plebania hivatal t. évi február 27-én igen kellemes meglepetésben részesült. Mihálovics Károlyné szül. Orszida asszonyság öngagsága 2 se-lyemmel bevont s valóban művészi tükélylyel himezett gyönyörű oltár vánkost készített és ajándékozott a z-egerszegi plebania templomnak.

Zalamegye erdészeti albizottsága a következő hirdetményt boesátotta ki: Az erdőtervény 17. §-ban megjelölt (egyházi testületek és egyházi személyek, — mint ilyenek birtokában levő, továbbá a köz és magán alapítványok és hitbizományokhoz tartozó, valamint községi, közbirtokossági és urbékes) erdők tulajdonosai illetőleg birtokosai közül sokan az erdőkezelésre vonatkozó rendszeres vagy ideiglenes üzemttervet az erdőtervény 48. §-ban megszabott határidőben az erdészeti albizottság figyelmeztetésére dacára be nem terjesztették, sem pedig az esetleg szükséges halasztásért nem folya-

modtak. Felhivatnak tehát a említett erdőbirtokosok közül mindazok, kik a törvény ezen intézkedésének eddig eleget nem tettek, hogy az erdőkre vonatkozó rendszeres vagy ideiglenes üzemttervet folyó évi március hó 31-ig az erdészeti albizottsághoz mutassák be, esetleg pedig a nagyméltóságú miniszteriuntól a szükséges halasztást kérelmező 50 kros bélyeggel ellátandó folyamodványukat az erdészeti albizottsághoz a fenkített határidő alatt nyujtsák be, — ellenkező esetben az erdőtervény 49. §-a értelmében 100 frttól 300 frtig, illetőleg 300 frttól 1000 frtig terjedhető pénzbüntetéssel fognak büntettetni.

Meghívó a kis-komáromi vízszabályozó társulatnak 1886-ik évi april hó 7-én délelőtti 10. órakor Kis-Komáromban, a vendéglő termében megtartandó rendes évi közgyűlésére. Tárgy: 1. Igazgatói jelentés és annak folytatni intézkedés. 2. Számadások megvizsgálása] és felterjesztése. 3. Főcsatorna átalvétele és tenn tartása iránti intézkedés. 4. Elnök és választmányi tagok megválasztása. 5. Netalami indítványok. Kelt Zala-Egerszegben 1886. március 7-én. Arvay István s. k. elnök.

Gyászhir. Schmidt József polg. isk. tanár a maga egy gyermekei: Julcsa, József, Ferenc és Irma, nemkülönbön özv. tárnói Csontos Károlyné s gyermekei Irma férj. Sümeghy Istvánné, Erzsébet férj. Stbenvoll Gálmé és Károly bánatos szívvel jelentik felejthetetlen felesége, anyjuk, leánya illetve testvérüknek Schmidt József szül. Tárnói Csontos Juliánnának folyó hó 3-án d. e. 11 órakor életének 27-ik, boldog házasságának 10-ik évében a halotti gyászok ajátatos felvétele után tudó-bajban történt gyászok elhunytát. A boldogultnak hült temetési f. hó 4-én d. u. 4 órakor fognak beszenteltetni s örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent-mise áldozat f. hó 5-én reggeli 8 órakor fog a helybeli egyházban az Urnak bemutatattni. Zala-Egerszeg, 1886. március 3-án. Áldás és béke poraira !!

A zala-egerszegi önk. tüzoltó egyesület február hó 28-án tartott választmányi gyűlésén Szeghő István elnök úr sajnálattal emlékezett meg Farkas Dávid országgyűlési képviselő gyászok elhunytáról, aki az egyesület első alapító tagja volt s indítványára az elhunyt özvegyéhez részvétirat küldése határozottat el. — A zala-egerszegi takarékpénztár 80 frt adományát a választmány örömmel vette tudomásul és az elnökséget köszönő irat küldésével megbizta. — Rigó Ferenc volt egyleti orvos úr az egylet mű- és kötszereinek átadására jegyzőkönyvileg felkértek. — A választmány a parancsnokságot megbizta, nyomozza ki, vajlon kerék tola létra hol és mily fizetési módokat mellett volna kapható s ebbeli eljárásának eredményét terjeszse a választmány elé. — Hasonlóan a választmány a parancsnokságot néhány tüzoltó jelző tábla beszerzésével, valamint tömlőszárító elkészítésével is megbizta, ez utóbbira nézve ama megjegyzéssel, hogy a tömlőszárító a mászház lebontásakor megmaradt faanyagból készitendő s az így fennmaradandó faanyag elárvavezetessék. — Olvastatt a magyar országos tüzoltó szövetség elnökének átirata, melyben tudatja, hogy a szolgálati érdemek elkészítését tekintetéből sikerült az elnökségnek egy budapesti gyárossal oly egyezsége lépni, hogy az öt éves tehát bronz érem darabját egy frt, a tízéves vagyis ezüst érem darabját 2 frt 20 kr., s a tizenöt éves vagyis aranyozott ezüst érem darabját 2 frt 70 kr-ért szalaggal egyitt hajlandó elkészíteni s ennek alapján felhívja a központi elnökséget az egyesületet, hogy a szolgálati érdemekre jogosult tagok névsorát mielőbb terjeszse be. — A felolvasott felhívás alapján, tíz éves szolgálati ezüst éremre ajánlatnak: Kovács Károly, Prucker István, Heigly István, Horváth József, Rózer József, Strohmayr Ferenc, Grünwald József és Mórocz József, akik 1874-ben léptek a csapatba és Csider Sándor, aki 1876-ban lett a csapat tagja. Öt éves bronz éremre ajánlatnak Horváth Ferenc, Vass Ferenc, Bita Lajos, Steiner Zsigmond, Hollósy János, Dombay Pál és Vaty János.

Köszönetnyilvánítás. A zala-egerszegi karácsonyfa egylet elnöksége a nyilvánosság útján fejezi ki köszönetét a zala-egerszegi takarékpénztár részvénytársaságnak, hogy az egyesületet 20 forintnyi adományban részesíteti sziveskedett.

Alapszabály megerősítés. Zalamegye sümegi járás községi és körjegyzői egyletének alapszabályai a belügy miniszter által a bemutatási záradékkal ellátattak.

Véglegesítés. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Mosgai Anna* perlaki állami elemi iskolai rendes tanítónőt és *Csizmadia János* perlaki állami elemi iskolai rendes tanítót jelen állásaikban végleg megerősítette.

A zala-szent-grothi tüzoltó egylet báljára vonatkozólag vettük a következő sorokat: Tekintetes szerkesztő úr! Magasztos eszméket akár közvetve, akár közvetlenül pártolni: csak nemes szívek tulajdona lehet. Eme nemes érzésnek kell tulajdonitánunk, hogy a zala-szent-grothi önkényes tüzoltó egylet febr. hó 21-én rendezett táncvigalma várákozáson felül fényesen sikerült. Bevételetünk volt 124 frt 45 kr., melyhez felülfizetésekkel járultak: Klasz Józsefné (Szalapa) 6 frt 80 kr., Szabó Károly (Türje) 4 frt 40 kr., Kozáry Aurel (Zalabér) 3 frt 80 kr., Zatureczky Márton (Zsigmondháza) 3 frt 20 kr., Popp Béla (Zalabér) 1 frt 80 kr., Chosenzky N. (Mikosd) 1 frt 40 kr., Szabó N. (Türje) 1 frt 40 kr., Berger János 1 frt 20 kr., Petracsek Ignác (Koppány) 1 frt 20 kr., Lakner Ambro (Csorna) 1 frt, Rezsőfy György (Türje) 1 frt, Sombka Mihály 1 frt, Guzmits József 1 frt, Perényi Antal 1 frt, Schneider Ignác (Zalabér) 80 kr., Koller Ignác 60 kr., Tavasz János 60 kr., Tavasz István 60 kr., Kummer Károly (Szepetk) 50 kr., Domokos György (Kehida), Fülöp Kálmán (Zsigmondháza), Nagel Adolf (Zalabér), Geroly Ferenc (Pakod), Mészáros N., Berger Géza, Hallek Rudolf, Pék Lajos, Neumann Mór, N. N. egyenkint 40 krt. — Kiadásunk volt 49 frt 56 kr. s így az egylet javára maradt 74 frt 89 kr. A szives megjelenők és felülfizetők fogadják a leghálásabb köszönetét a rendezőségnek.